

Слинько М.Ю.

кандидат економічних наук (PhD),
доцент кафедри економіки та управління,
Черкаський державний технологічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1096-7947>

Slynko Mykola

Cherkasy State Technological University

Сергієнко О.А.

кандидат економічних наук (PhD),
доцент кафедри маркетингу,
Черкаський державний технологічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5061-4287>

Serhienko Oleksandr

Cherkasy State Technological University

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА БІЗНЕСУ ТА ОСВІТИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF STRATEGIC PARTNERSHIPS BETWEEN BUSINESS AND EDUCATION: REGIONAL DIMENSION

Анотація. У статті розглянуто оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти в регіональному вимірі на основі інтегрального індексу, що включає економічний та освітній компоненти. Запропонована модель дозволяє кількісно визначати рівень ефективності взаємодії бізнесу та освіти, аналізувати динаміку змін, виявляти структурні диспропорції та міжрегіональні асиметрії. Виконано дослідження за запропонованою моделлю для Черкаської області. Результати дослідження показують переважно низький рівень ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти в Черкаській області, що свідчить про нестійкість партнерських механізмів та необхідність посилення інституційних форм співпраці. Стаття обґрунтовує доцільність застосування запропонованої моделі для міжрегіонального порівняння, оцінювання соціально-економічного впливу партнерства та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Ключові слова: стратегічне партнерство, бізнес, освіта, інтегральний індекс, регіональний розвиток, ефективність, інноваційний розвиток.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку регіонів України характеризується поглибленням структурних дисбалансів на ринку праці, недостатнім рівнем інноваційної активності та обмеженою ефективністю використання людського капіталу. В умовах воєнних викликів, післявоєнного відновлення та реалізації євроінтеграційного курсу зростає потреба у формуванні стійких регіональних економік, здатних до адаптації та інноваційного зростання. У цьому контексті стратегічне партнерство бізнесу та освіти розглядається як один із ключових інструментів узгодження потреб економіки з результатами освітньої та наукової діяльності.

Разом із тим, на практиці взаємодія між бізнес-структурами та закладами освіти в регіо-

нах часто має фрагментарний, проєктний або формальний характер і не трансформується у системні довгострокові партнерські відносини. Однією з причин такої ситуації є відсутність чітких критеріїв, показників та інструментів оцінювання ефективності стратегічного партнерства, що унеможливорює об'єктивний аналіз його результативності та впливу на соціально-економічний розвиток регіону.

Існуючі наукові підходи до оцінювання партнерства бізнесу та освіти переважно зосереджуються на окремих аспектах співпраці – працевлаштуванні випускників, дуальній освіті, фінансуванні освітніх програм або трансфері технологій. Водночас недостатньо дослідженим залишається комплексний регіональний вимір

ефективності стратегічного партнерства, який би враховував взаємозв'язок освітніх, економічних, інноваційних та соціальних ефектів, а також специфіку розвитку окремих територій.

Проблема ускладнюється асиметрією регіонального розвитку, різним рівнем економічної активності бізнесу, інституційної спроможності органів влади та ресурсного забезпечення закладів освіти. За відсутності системного оцінювання неможливо ідентифікувати найбільш результативні моделі партнерства, визначити бар'єри їх масштабування та адаптації до умов конкретних регіонів, а також сформулювати обґрунтовані управлінські рішення у межах регіональної політики.

Отже, наукова проблема полягає у необхідності розроблення та апробації методичного підходу до оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти в регіональному вимірі, який би забезпечував комплексність аналізу, порівнюваність результатів та можливість практичного використання у процесі формування й реалізації стратегій регіонального розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми стратегічного партнерства бізнесу та освіти досить широко вивчаються вченими-економістами. Зокрема, Н. Грабовенко [1] досліджує механізми взаємодії держави та бізнесу у вищій освіті; М. Кизим, В. Хаустова, О. Решетняк [2] вивчають організаційно-економічний механізм інтеграції освіти, науки та бізнесу; С. Нестеренко [3] виявляє роль взаємодії бізнесу та закладів вищої освіти у формуванні регіональних конкурентних переваг; Ю. Максимова, О. Рудик, О. Максимов, Є. Задорожний [4] описують сучасний стан співпраці закладів вищої освіти та бізнесу.

Важливою проблемою є визначення оптимальних форм взаємодії університетів та бізнес-структур для підвищення якості підготовки фахівців та інноваційної діяльності, про що йдеться у наукових статтях О. Вострякова, Є. Прохорової [5], Л. Хоружи, О. Тадеуша [6], І. Миколайчук, В. Хмурової [7], Т. Балуті [8], О. Тамаркіної [9].

Дослідження М. Сагайдака та І. Сімшаг [10] підкреслює окрему проблему вивчення партнерства у межах освітньої екосистеми, зокрема інституційні взаємодії та механізми співробітництва із зацікавленими сторонами (державою, бізнесом, міжнародними організаціями). Автори аналізують роль партнерства в адаптації освіти до цифровізації та глобальної конкуренції, але поки що це здебільшого концептуальні, а не вимірні підходи.

Проте, доцільно зауважити, що більшість наукових напрацювань з досліджуваної тематики застосовують систематизацію, узагальнення,

структурний і системний аналіз для вивчення сутності партнерства та його складових взаємодій. Однак ці підходи здебільшого якісні й не мають формальних індикаторів ефективності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну увагу до форм та значення стратегічного партнерства бізнесу та освіти, вважаємо, що в наукових публікаціях не достатньо розроблені і апробовані методики оцінювання його ефективності, які б включали кількісні індикатори, що вимірюють вплив на зайнятість, інновації, економічний розвиток, а також інтегральні моделі оцінювання, які можна застосовувати для порівняння регіонів та галузей.

Саме тому, на нашу думку, дослідження методики оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти в регіональному вимірі є важливим і науково обґрунтованим. Це сприятиме розробці кількісних критеріїв та індикаторів ефективності та дозволить оцінити вплив партнерства на соціально-економічні результати регіону.

Мета статті: розроблення та апробація методичного підходу до оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти в регіональному вимірі.

Виклад основного матеріалу. Ефективність стратегічного партнерства бізнесу та освіти є ключовою передумовою формування конкурентоспроможного людського капіталу, розвитку інноваційних екосистем та забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіонів. У зв'язку з цим у наукових дослідженнях останніх років зростає увага до розроблення механізмів та інструментів оцінювання результативності такої взаємодії. Водночас наявні підходи характеризуються методологічною різноманітністю, фрагментарністю та різним рівнем адаптації до регіонального виміру. У цьому контексті доцільним є аналіз найбільш поширених механізмів оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти, які представлені у сучасних наукових публікаціях.

У низці міжнародних досліджень, зокрема опублікованих у виданнях MDPI [11], запропоновано підхід до оцінювання ефективності партнерства університетів і бізнесу на основі концепції життєвого циклу взаємодії (University – Industry Partnership Lifecycle). Відповідно до цього підходу партнерство розглядається як динамічний процес, що проходить послідовні етапи ініціації, формалізації, реалізації, оцінювання результатів та трансформації або завершення. Оцінювання ефективності здійснюється за кожним етапом життєвого циклу з використанням набору крите-

рив, які охоплюють рівень залучення стейкхолдерів, якість комунікації, ресурсне забезпечення, досягнення запланованих результатів та відповідність стратегічним цілям партнерів. Такий підхід дозволяє не лише фіксувати кінцеві результати співпраці, а й виявляти проблемні зони на окремих етапах реалізації партнерських ініціатив.

Переконані, що перевагою життєвого циклу як механізму оцінювання є можливість комплексного аналізу процесу партнерства у динаміці. Водночас його обмеженням залишається недостатня формалізація кількісних індикаторів, що ускладнює порівняльний аналіз ефективності партнерств у різних регіонах.

Іншим поширеним підходом до оцінювання ефективності стратегічного партнерства є застосування мультикритеріального аналізу, який широко використовується у міжнародних дослідженнях взаємодії університетів та індустрії [12]. У межах цього підходу ефективність партнерства визначається на основі системи взаємопов'язаних критеріїв, що охоплюють освітні, економічні, організаційні та соціальні результати співпраці. У межах цього підходу пропонується оцінювати партнерство за такими групами показників: результативність спільних освітніх програм, рівень працевлаштування випускників, стабільність і тривалість партнерських відносин, економічна доцільність для бізнесу, а також довгостроковий вплив на інноваційний потенціал регіону. Узагальнення результатів здійснюється шляхом зважування критеріїв та розрахунку інтегральної оцінки ефективності.

Вважаємо, що мультикритеріальні моделі дозволяють комплексно оцінювати стратегічне партнерство з урахуванням інтересів усіх сторін. Водночас складність вибору вагових коефіцієнтів та обмежена емпірична апробація таких моделей у регіональному контексті України знижують їх прикладну цінність для управлінських рішень.

У дослідженнях українських науковців, зокрема у монографії Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України за редакцією Ю. Скиби (2024 р.) [13], запропоновано матричний підхід до оцінювання рівня розвитку співпраці між університетами та ринком праці. Даний механізм ґрунтується на поєднанні інституційного, операційного та результативного рівнів оцінювання стратегічного партнерства.

У запропонованій матриці оцінювання взаємодія розглядається як сукупність окремих напрямів співпраці (наприклад, стажування, участь у розробці освітніх програм, діяльність ради роботодавців тощо) уздовж двох координат: напрям співпраці (ось Y), рівень розвитку взаємодії за

кожним напрямом (ось X) із показниками як якісного, так і кількісного характеру. У таблиці матриці для кожного напрямку зазначають кількісні показники (наприклад, кількість спільних програм, кількість залучених студентів, обсяги стажувань) та якісні показники (рівень задоволеності студентів та роботодавців, актуальність навчальних програм). Також надається узагальнена оцінка стану реалізації взаємодії університету та ринку праці й надаються рекомендації [13, с. 14–15].

Вважаємо, що така матриця оцінювання є зручною для внутрішнього моніторингу ефективності партнерства на рівні окремих закладів освіти або регіонів. Водночас відсутність уніфікованих показників та інтегрального індексу обмежує можливості міжрегіональних порівнянь.

У науковій статті Д. Вороніної-Пригодій [14] представлено підхід до оцінювання ефективності партнерства бізнесу та освіти на основі системи індикаторів якості проектів публічно-приватного партнерства у системі професійної освіти. Зокрема визначено такі групи індикаторів:

- актуальність та відповідність потребам ринку праці – наскільки проект публічно-приватного партнерства відповідає запитам роботодавців і ринку праці загалом;
- якість практичної підготовки – рівень практичних компетенцій, які отримують здобувачі освіти завдяки партнерству;
- результати навчання та задоволеність здобувачів професійної освіти – успішність освітніх результатів і суб'єктивне сприйняття якості освіти;
- сталий розвиток та розширення можливостей – здатність проекту до подальшого розвитку, масштабування та тривалості співпраці;
- залученість зацікавлених сторін – участь бізнес-структур, влади, громадських організацій у проекті;
- дотримання нормативних вимог та забезпечення якості – наскільки проект відповідає законодавству, стандартам якості освіти;
- справедливість і доступність – рівень рівного доступу різних груп населення до освітніх послуг у межах стратегічного партнерства бізнесу та освіти з урахуванням просторових, інфраструктурних, організаційних та інформаційних чинників;
- інновації та оперативність реагування – здатність швидко адаптуватись до змін і впроваджувати нові технології;
- вплив на економічний і соціальний розвиток – наскільки проект сприяє зайнятості, зростанню доходів, соціальній інтеграції;

– витрати на моніторинг та оцінювання – рівень ресурсного забезпечення процесів контролю, аналізу та коригування реалізації проєктів публічно-приватного партнерства у сфері освіти [14, с. 29–36].

Авторка показує, що комплексний набір індикаторів для оцінювання публічно-приватного партнерства у професійній освіті дозволяє охопити як освітні, так і соціально-економічні виміри партнерських проєктів; проводити порівняння між різними формами проєктів і регіонами; базувати оцінювання на міжнародних практиках, адаптованих для України; покращувати якість моніторингу проєктів публічно-приватного партнерства шляхом поєднання кількісних і якісних індикаторів.

Переконані, що перевагою індикаторного підходу є його прикладна спрямованість та можливість практичного використання у процесі управління освітніми проєктами. Водночас його застосування обмежується локальним рівнем і потребує адаптації для комплексної оцінки стратегічного партнерства у регіональному вимірі.

Узагальнюючи наявні підходи до оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти, доцільно констатувати, що більшість з них мають переважно якісний характер, або не враховують специфіку регіонального розвитку та асиметрію соціально-економічних умов. Це обмежує можливості їх практичного використання для порівняльного аналізу, моніторингу динаміки партнерських відносин і прийняття обґрунтованих управлінських рішень на регіональному рівні.

З огляду на зазначене, пропонуємо авторську модель оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти, що базується на розрахунку інтегрального індексу ефективності партнерства бізнесу і освіти в регіоні (ІЕП):

$$ІЕП_r = k_1 \cdot E_r + k_2 \cdot O_r, \quad (1)$$

де E_r – економічний компонент; O_r – освітній компонент; k_1 , k_2 – вагові коефіцієнти ($k_1 + k_2 = 1$).

Економічний компонент розраховується за формулою:

$$E_r = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \frac{X_{ir} - \min(X_i)}{\max(X_i) - \min(X_i)}, \quad (2)$$

де X_{ir} – значення i -го показника для регіону; $\min(X_i)$, $\max(X_i)$ – мінімальні й максимальні значення i -го показника серед усіх регіонів (для нормалізації); n – кількість показників економічного компоненту.

Вважаємо, що найбільш оптимальними показниками для економічного компоненту є:

- кількість діючих підприємств у регіоні;
- обсяг реалізованої продукції підприємств;
- витрати підприємств на оплату праці;
- частка підприємств, що впроваджували інновації.

Освітній компонент розраховується за формулою:

$$O_r = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m \frac{Y_{jr} - \min(Y_j)}{\max(Y_j) - \min(Y_j)}, \quad (3)$$

де Y_{jr} – значення j -го показника для регіону; $\min(Y_j)$, $\max(Y_j)$ – мінімальні й максимальні значення j -го показника серед усіх регіонів (для нормалізації); m – кількість показників освітнього компоненту.

Вважаємо, що найбільш оптимальними показниками для освітнього компоненту є:

- рівень працевлаштування випускників;
- середньомісячна заробітна плата;
- частка працівників із вищою освітою.

З метою забезпечення коректної інтерпретації результатів розрахунку інтегрального індексу ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти у межах запропонованої моделі сформовано шкалу якісної оцінки рівнів ефективності. Дана шкала ґрунтується на інтервальному поділі значень індексу в діапазоні від 0 до 1, що відповідає використаній процедурі нормалізації показників та інтеграції економічного й освітнього компонентів.

Значення ІЕП доцільно інтерпретувати так:

0,00–0,40 – низький рівень ефективності, що свідчить про фрагментарність взаємодії між бізнесом і закладами освіти та відсутність системного впливу партнерства на соціально-економічний розвиток регіону;

0,41–0,60 – середній рівень ефективності, за якого партнерські зв'язки набувають стабільнішого характеру, проте їх результати ще не трансформуються у стійкі економічні та освітні ефекти;

0,61–0,80 – достатній рівень ефективності, що відображає наявність налагоджених механізмів співпраці та помітний внесок партнерства у розвиток людського капіталу й інноваційної діяльності;

0,81–1,00 – високий рівень ефективності, який характеризує зрілу модель стратегічного партнерства з чітко інституціоналізованими формами взаємодії та значним мультиплікативним ефектом для регіональної економіки.

Переконані, що запропонована модель оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти має низку суттєвих переваг, що забезпечують її наукову обґрунтованість та прак-

тичну придатність у дослідженнях регіонального розвитку. Насамперед модель ґрунтується виключно на офіційних статистичних даних, які є реально доступними в Україні, зокрема інформація Державної служби статистики України, що забезпечує достовірність вихідної інформації та можливість регулярного оновлення розрахунків у динаміці. Важливою перевагою моделі є відсутність необхідності застосування експертних припущень при формуванні базових показників, що мінімізує суб'єктивність результатів та підвищує їх репрезентативність.

Крім того, застосування процедури нормалізації даних дозволяє коректно порівнювати результати між регіонами незалежно від масштабів їх економічного потенціалу та демографічних характеристик. Це створює можливість для виявлення міжрегіональних асиметрій, оцінювання відносної ефективності партнерських взаємодій та формування регіональних рейтингів. Універсальність запропонованої моделі полягає в її адаптивності до різних рівнів аналізу. Методика може бути використана як для міждержавних або міжнародних порівняльних досліджень,

так і для поглибленого аналізу ефективності стратегічного партнерства на рівні окремих регіонів або областей. Це робить модель дієвим інструментом наукового аналізу та обґрунтування управлінських рішень у сфері інноваційного та регіонального розвитку.

З метою практичної апробації та перевірки аналітичної спроможності запропонованої моделі оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти доцільно застосувати її до Черкаської області. Застосування моделі до Черкаської області дає змогу не лише здійснити кількісну оцінку рівня ефективності партнерських взаємодій бізнесу та освіти у регіональному вимірі, але й виявити ключові тенденції, структурні диспропорції та потенційні напрями посилення взаємодії між бізнесом і освітнім середовищем у контексті забезпечення інноваційного розвитку регіону.

Для розрахунку було використано статистичні показники економічної ефективності та освітньої результативності, оприлюднені на сайті Державної служби статистики України (табл. 1).

Таблиця 1

Показники економічної ефективності та освітньої результативності

Показник		2020	2021	2022	2023	2024
Показники економічної ефективності						
Кількість діючих підприємств, од.	Черкаська область	9286	9238	7289	8242	8121
	Область з максимальним значенням показника	30827	30501	24556	27728	26016
	Область з мінімальним значенням показника	4205	4080	3022	3658	1324
Обсяг реалізованої продукції підприємств, млрд грн	Черкаська область	215,1	314,1	290,9	335,0	396,2
	Область з максимальним значенням показника	1100,3	1528,1	1147,9	1396,5	1667,5
	Область з мінімальним значенням показника	39,5	51,2	31,6	10,8	14,7
Витрати підприємств на оплату праці, млрд грн	Черкаська область	15,5	18,2	19,3	21,5	24,6
	Область з максимальним значенням показника	87,3	99,8	99,1	117,7	134,1
	Область з мінімальним значенням показника	5,1	6,6	3,5	2,5	2,8
Частка підприємств, що впроваджувала інновації, % до загальної кількості підприємств	Черкаська область	20,1	10,8	9,2	8,5	15,7
	Область з максимальним значенням показника	39,6	18,4	14,9	17,2	48,9
	Область з мінімальним значенням показника	8,7	1,4	3,5	1,5	6,4
Показники освітньої результативності						
Рівень працевлаштування випускників, %	Черкаська область	37,45	52,14	48,90	49,80	50,60
	Область з максимальним значенням показника	42,30	59,10	58,90	62,10	65,40
	Область з мінімальним значенням показника	32,10	46,50	28,30	22,10	18,40
Середньомісячна заробітна плата, грн	Черкаська область	10340	12994	13376	14308	17487
	Область з максимальним значенням показника	11676	14362	14500	14308	20895
	Область з мінімальним значенням показника	10098	12308	11900	14600	17219
Частка працівників із вищою освітою, %	Черкаська область	25,8	26,4	27,9*	27,9*	28,5
	Область з максимальним значенням показника	36,4	37,2	35,2*	35,2*	36,5
	Область з мінімальним значенням показника	24,1	24,9	27,1*	27,1*	27,4

Примітка: * – Дані за 2022–2023 роки є розрахунковими на основі вибіркового обстеження публікацій на офіційних сайтах міністерств і відомств, оскільки повний перепис робочої сили Державної служби статистики України був ускладнений.

Джерело: складено авторами на основі [15]

Зауважимо, що при розрахунку інтегрального індексу ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти було використано рівнозначні вагові коефіцієнти економічного та освітнього компонентів ($k_1 = k_2 = 0,5$). Такий підхід обумовлений концептуальним положенням про рівну значущість економічних результатів діяльності підприємств і соціально-економічних ефектів, пов'язаних із розвитком людського капіталу, у формуванні сталих механізмів партнерської взаємодії. Використання симетричних ваг дозволяє уникнути зміщення результатів оцінювання в бік одного з компонентів та забезпечує збалансованість інтегральної оцінки, що є особливо важливим у регіональних дослідженнях, орієнтованих на комплексний аналіз інноваційного розвитку.

Результати апробації запропонованої моделі оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти в Черкаській області наведено в табл. 2.

Отримані дані свідчать про те, що упродовж 2020–2022 рр. значення інтегрального індексу ефективності партнерства перебували в межах 0,242–0,360, що відповідно до застосованої шкали інтерпретації результатів розрахунку характеризує низький рівень ефективності.

У 2023 р. зафіксовано зростання індексу до 0,428, що дозволяє віднести рівень ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти до середнього. Це зростання зумовлене насамперед істотним підвищенням освітнього компонента, що відображає посилення ролі людського капіталу та освітніх чинників у регіональному розвитку. У 2024 р. значення індексу знову знизилося до 0,258, що відповідає низькому рівню ефективності та свідчить про нестійкість позитивних тенденцій у розвитку партнерських взаємодій.

Таблиця 2
Інтегральна оцінка ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти в Черкаській області

Рік	Економічний компонент, E_r	Освітній компонент, O_r	Індекс ефективності партнерства, IEP_r	Рівень ефективності
2020	0,213	0,272	0,242	низький
2021	0,263	0,301	0,282	низький
2022	0,274	0,447	0,360	низький
2023	0,259	0,597	0,428	середній
2024	0,223	0,293	0,258	низький

Джерело: розраховано авторами

Висновки. Виконане дослідження підтвердило доцільність і практичну значущість запропонованої моделі оцінювання ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти в регіональному вимірі. Розроблений інтегральний індекс дозволяє здійснювати комплексну кількісну оцінку результативності партнерських взаємодій на основі офіційних статистичних даних, виявляти динамічні зміни та міжрегіональні диспропорції, а також формувати обґрунтовані управлінські висновки. Апробація моделі на прикладі Черкаської області засвідчила переважно низький рівень ефективності стратегічного партнерства бізнесу та освіти у 2020–2024 рр., що актуалізує необхідність посилення інституційних механізмів взаємодії, розвитку спільних інноваційних ініціатив і впровадження системних регіональних програм співпраці. У подальших дослідженнях доцільним є розширення переліку показників, а також застосування запропонованого підходу для порівняльного аналізу інших регіонів України та міжнародних практик.

Література:

1. Грабовенко Н.В. Механізми взаємодії держави та бізнесу у сфері вищої освіти. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2020. № 19. С. 144–147.
2. Кизим М.О., Хаустова В.Є., Решетняк О.І. Організаційно-економічний механізм інтеграції освіти, науки та бізнесу: модель сучасного університету. *Проблеми економіки*. 2021. № 4. С. 29–41.
3. Нестеренко С.С. Роль взаємодії бізнесу та закладів вищої освіти у формуванні регіональних конкурентних переваг. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 35–41.
4. Максимова Ю.О., Рудик О.Г., Максимов О.С., Задорожний Є.М. Сучасний стан та перспективи вдосконалення співпраці закладів вищої освіти та бізнесу на основі прелімінарингу. 2024. *Освітня аналітика України*. № 1. С. 84–95.
5. Востряков О.В., Прохорова Є.В. Моделі стратегічного партнерства університетів і бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2025. № 74. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5998>.
6. Хоружа Л., Тадеуш О. Партнерство освіти та бізнесу: у пошуках нових форм взаємодії. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2020. Вип. 1. С. 7–16.
7. Миколайчук І., Хмурова В. Дуальна освіта у модернізації партнерства з роботодавцями. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2021. № 5. С. 139–154.
8. Балута Т.П. Дуальність освіти як фактор модернізації сучасного суспільства. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2021. № 1. С. 98–102.
9. Тамаркіна О. Дуальна освіта: складнощі впровадження. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 47(4). С. 222–225.
10. Сагайдак М.П., Сімгаш І.О. Роль стратегічного партнерства у формуванні та розвитку освітньої екосистеми України. *Вчені записки : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Київський національний економічний уні-*

верситет ім. Вадима Гетьмана ; [редкол.: О. Яценко (голов. ред.) та ін.]. Київ : КНЕУ, 2025. Вип. 38. С. 120–134.

11. Teran-Bustamante, A.; Martinez-Velasco, A.; Lopez-Fernandez, A.M. (2021). University – Industry Collaboration: A Sustainable Technology Transfer Model. *Adm. Sci.*, 11, 142. DOI: <https://doi.org/10.3390/admsci11040142>
 12. Xiong, R.; Sun, H.; Zheng, S.; Liu, S. (2024). A Multi-Criteria Assessment Model for Cooperative Technology Transfer Projects from Universities to Industries. *Mathematics*, 12, 1894. DOI: <https://doi.org/10.3390/math12121894>
 13. Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України : монографія / Ю. Скиба, О. Жабенко, В. Ковтунець, О. Отич, Л. Червона, О. Ярошенко; за ред. Ю. Скиби. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2024. 135 с.
 14. Вороніна-Пригодій Д. Індикатори оцінювання ефективності проєкту публічно-приватного партнерства у галузі професійної освіти: європейський досвід. *Професійна педагогіка*. 2024. № 2(29). С. 21–41.
 15. Державна служба статистики України : офіційний сайт. URL: <https://stat.gov.ua>
- References:**
1. Hrabovenko N.V. (2020). Mekhanizmy vzayemodiyi derzhavy ta biznesu u sferi vyshchoyi osvity [Mechanisms of interaction between the state and business in the field of higher education]. *Publichne upravlinnya i administruvannya v Ukraini – Public Administration and Administration in Ukraine*. No. 19. P. 144–147.
 2. Kyzym M.O., Khaustova V.Ye., Reshetnyak O.I. (2021). Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm intehratsiyi osvity, nauky ta biznesu: model' suchasnoho universytetu [Organizational and economic mechanism of integration of education, science and business: a model of a modern university]. *Problemy ekonomiky – Problems of the Economy*. No. 4. P. 2–41.
 3. Nesterenko, S.S. (2021). Rol' vzayemodiyi biznesu ta zakladiv vyshchoyi osvity u formuvanni rehional'nykh konkurentnykh perevah [The role of interaction between business and higher education institutions in the formation of regional competitive advantages]. *Ekonomichnyy prostir – Economic Space*. No. 166. P. 35–41.
 4. Maksymova Yu.O., Rudyk O.H., Maksymov O.S., Zadorozhnyi Ye.M. (2024). Suchasnyy stan ta perspektyvy vdoskonalennya spivpratsi zakladiv vyshchoyi osvity ta biznesu na osnovi preliminarnykh [Current state and prospects for improving cooperation between higher education institutions and business based on preliminarings]. *Osvitnya analityka Ukrainy – Educational Analytics of Ukraine*. No. 1. P. 84–95.
 5. Vostriakov O.V., Prokhorova Ye.V. (2025). Modeli stratehichnoho partnerstva universytetiv i biznesu [Models of strategic partnership between universities and business]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and Society*. No. 74. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5998>
 6. Khoruzha L., Tadeush O. (2020). Partnerstvo osvity ta biznesu: u poshukakh novykh form vzayemodiyi [Partnership between education and business: in search of new forms of interaction]. *Nepererivna profesiyna osvita: teoriya i praktyka – Lifelong Professional Education: Theory and Practice*. No. 1. P. 7–16.
 7. Mykolaichuk I., Khmurova V. (2021). Dual'na osvita u modernizatsiyi partnerstva z robotodavtsyamy [Dual education in the modernization of partnership with employers]. *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho torhovel'no-ekonomichnoho universytetu – Bulletin of Kyiv National University of Trade and Economics*. No. 5. P. 139–154.
 8. Baluta T.P. (2021). Dual'nist' osvity yak faktor modernizatsiyi suchasnoho suspil'stva [Duality of education as a factor in the modernization of modern society]. *Perspektyvy. Sotsial'no-politychnyy zhurnal – Perspectives. Socio-Political Journal*. No. 1. P. 98–102.
 9. Tamarkina, O. (2022). Dual'na osvita: skladnoshchi vprovadzhennya [Dual education: challenges of implementation]. *Aktual'ni pytannya humanitarnykh nauk – Current Issues of the Humanities*. Vol. 47(4). P. 222–225.
 10. Sahaidak M.P., Simhash I.O. (2025). Rol' stratehichnoho partnerstva u formuvanni ta rozvytku osvitnoyi ekosystemy Ukrainy [The role of strategic partnership in the formation and development of Ukraine's educational ecosystem]. *Vcheni zapysky – Scientific Notes*. Issue 38. Kyiv: KNEU. P. 120–134.
 11. Teran-Bustamante A., Martinez-Velasco A., Lopez-Fernandez A.M. (2021). University – industry collaboration: a sustainable technology transfer model. *Administrative Sciences*. Vol. 11. No. 4. Article 142. DOI: <https://doi.org/10.3390/admsci11040142>
 12. Xiong R., Sun H., Zheng S., Liu S. (2024). A multi-criteria assessment model for cooperative technology transfer projects from universities to industries. *Mathematics*. Vol. 12. Article 1894. DOI: <https://doi.org/10.3390/math12121894>
 13. Skyba Yu., Zhabenko O., Kovtunets V., Otych O., Chervona L., Yaroshenko O. (2024). Teoretychni osnovy i mekhanizmy vzayemodiyi vyshchoyi osvity ta rynku pratsi v umovakh voyennoho stanu ta pisl'yavoyennoho vidnovlennya Ukrainy [Theoretical foundations and mechanisms of interaction between higher education and the labour market under martial law and post-war recovery of Ukraine]. Kyiv: Institute of Higher Education of the NAES of Ukraine. 135 p.
 14. Voronina-Pryhodii D. (2024). Indykatory otsynuyvannya efektyvnosti proyektu publichno-privatnoho partnerstva u haluzi profesiynoyi osvity: yevropeys'kyi dosvid [Indicators for evaluating the effectiveness of public-private partnership projects in vocational education: European experience]. *Profesiyna pedahohika – Professional Pedagogy*. No. 2(29). P. 21–41.
 15. State Statistics Service of Ukraine. (2025) Official website. Available at: <https://stat.gov.ua>

Summary. The article examines the assessment of the effectiveness of strategic partnerships between business and education at the regional level based on an integral index that incorporates both economic and educational components. The proposed model enables a comprehensive quantitative evaluation of the efficiency of business-education interactions, facilitates the analysis of dynamic changes over time, and allows for the identification of structural disparities, interregional asymmetries, and potential areas of underperformance. The model was applied to the Cherkasy region to test its practical applicability and to illustrate how the index can capture regional peculiarities, trends, and gaps in partnership mechanisms. The methodology is based on the normalization of selected economic and educational indicators and the use of weighted coefficients, ensuring balanced assessment between economic outcomes and human capital development. The research findings indicate a predominantly low level of effectiveness in strategic partnerships within Cherkasy, reflecting the instability and fragmentary nature of existing mechanisms, and highlighting the need to strengthen institutional forms of collaboration, develop joint innovation initiatives, and implement systematic regional programs. The study demonstrates

that the model can be effectively employed for interregional comparisons, assessment of the socio-economic impact of partnerships, evidence-based policymaking, and strategic planning. Furthermore, it provides a practical tool for regional authorities, educational institutions, and businesses to monitor partnership outcomes, optimize resource allocation, improve the quality of human capital development, enhance the innovation capacity of local ecosystems, and support the creation of resilient, knowledge-driven regional economies. By bridging the gap between theoretical frameworks and practical implementation, this approach offers a scalable, adaptable, and data-driven instrument for comprehensive evaluation across various regions, industries, and educational contexts, supporting the long-term goal of fostering sustainable and innovation-oriented regional development strategies.

Keywords: strategic partnership, business, education, integral index, regional development, efficiency, innovation development.

Стаття надійшла: 18.08.2025

Стаття прийнята: 12.09.2025

Стаття опублікована: 24.09.2025